

Ståle Gausen tilbake i Midt-Norge Slakteri AS

Av adm direktør Ståle Gausen

Med bakgrunn i ønsket om et større volum av midtnorske råvarer, har Grilstad-konsernet besluttet å øke satsningen på slaktning, og på Midt-Norge Slakteri AS.

Styrket satsning

Det ønskes nå å øke aktiviteten og markedstrykket i Midt-Norge Slakteri AS. Dette for å kunne bidra til økt produksjon av slakt i regionen, samt selvsagt økte volumer til Midt-Norge Slakteri AS. For å gjennomføre dette, vil Ståle Gausen gå inn som administrerende direktør i Midt-Norge Slakteri AS, samtidig som han skal arbeide ca. 50 % for konsernet Grilstad. Gausen vil i fremtiden ha sin hovedbase ved Midt-Norge Slakteri AS sitt kontor i Levanger. –Denne endringen kommer ikke på grunn av dårlig drift i Midt-Norge Slakteri AS, for driften har vært svært god i mange år. Vi

gjør dette for å frigjøre ressurser til å arbeide mer i markedet, og for å prøve å stimulere til økt satsning i landbruket i regionen. Erik Bentzen har vært daglig leder i flere år, og vil fortsatt ha hovedansvaret for den daglige driften, sier Gausen.

Selv om Gausen allerede har etablert kontor i Midt-Norge Slakteri AS sine lokaler, vil endringen i hovedsak skje fra nyttår. –Jeg gleder meg til å jobbe mer med den dyktige gjengen i Midt-Norge Slakteri AS, samt komme ut og møte råvareprodusentene i regionen, for å drøfte de utfordringer og muligheter som vil komme i fremtiden, uttaler en smilende slakterisjef.

Underdekningen av norsk slakt, både på storfe, lam og gris, øker nå år for år, og konkurransen om den norske råvaren øker. Konsernet Grilstad bruker over 20.000 tonn kjøtt årlig, og har i dag ca. 6.500 tonn gjennom egen slaktning

(Midt-Norge Slakteri AS). De øvrige råvarene kjøpes av konkurrentene Nortura, Fatland og Prima-Gruppen.

Økt pris på kr 1,00 for storfe

Midt-Norge Slakteri AS økte tilleggene for storfe med kr.1,00 fra uke 48 og ut 2014.

NORSK SLAKT
MIDT-NORGE SLAKTERI AS

– EN BEDRIFT I **Grilstad** KONSERNET

Midt-Norge Slakteri AS Tlf. 74 08 37 00 www.norsk-slakt.no

God økonomisk utvikling i MNS

Av daglig leder Erik Bentzen

Etter en noe svak start på året, har de siste månedene vært svært gode for Midt-Norge Slakteri AS (MNS), både økonomisk og i volumutvikling.

Storfe

Prognosen for MNS tilsier et totalt slaktevolum på nivå med i fjor på 6.600 tonn. Dette er sterkt, da volumene i regionene har gått tilbake, spesielt på storfe. Pr uke 44 er det slaktet 4256 storfe mindre i Trøndelag, men MNS har den beste utviklingen i slaktevolum på storfe (nedgang på bare 250 dyr) og tar markedsandeler. Med økte priser på storfe i slutten av året, håper vi på noen gode uker frem mot jul.

Lam

Slaktingen av lam ser ut til å havne på nivå med fjoråret. Slaktingen er ikke helt ferdig, men vi registrerer at vi pr uke 44

har en liten nedgang i antall dyr, men med en økt gjennomsnittsvekt på 0,9 kg pr dyr, er volumet totalt litt opp.

Gris

Etter en svak start på året, har vi i høst satt nye slakterekorder, med en rekord på 1620 gris på en uke. Med bakgrunn i en sterk høst, og en økning i vekt på over 2 kg, har vi også en volumvekst på gris. Vi ser nå at det er stor underdekning av gris i markedet, og håper derfor på en vekst i produksjonen i 2015. Dekningsgraden i det norske markedet har i de siste månedene vært på mellom 70 % – 80 %, noe som gir håp om en lysere fremtid for svineprodusentene.

Økonomi

MNS vil sannsynlig få en omsetning på ca. kr 340 millioner, som er en økning på 15 millioner i forhold til forrige år.

Resultatet før skatt (etter avsetninger til bonuser til produsentene) er pr oktober i år på kr 5,1 millioner, som er på nivå med 2013. –Etter en tøff start på året, og lavere marginer, er vi svært fornøyd med å ha et slikt resultat, sier Erik Bentzen. –Dette viser at vi har gjort mye riktig, og at de ansatte har stått på og gjort en fantastisk god jobb, sier Bentzen ivrig.

Erik Bentzen er fornøyd med utviklingen i 2014.

Ønsker å hente mer slakt i Helgeland

Av adm direktør Ståle Gausen

For 2 uker siden ble det kjent at Helgeland Samvirkeslakteri AS gikk til Skifteretten og begjærte seg konkurs etter flere år med betydelige tap.

Mange bønder fra denne regionen har tidligere levert dyr til Midt-Norge Slakteri AS (MNS) i mange år, men da Helgeland Samvirkeslakteri startet opp for fem år siden, valgte flere av disse produsentene å levere lokalt. Nå har vi ønske om å vinne disse tilbake, og helst mere til.

Godt mottatt

MNS gjennomførte i uke 47 informasjonsmøter i Sømna og Brønnøysund. Her var det 31 personer som møtte opp, og interessen var stor. Bakgrunnen for at møtene ble gjennomført var at MNS hadde hatt svært mange forespørsler fra bønder i regionene etter at konkursen i Brønnøysund var kjent. –Vi hadde mange forespørsler, og behovet for informasjon var, og er fortsatt, stort. Vi ønska i tillegg å møte produsentene direkte, og ikke bare via epost og sms, sier Ståle Gausen.

–Vi er overveldet over den gode dialogen og alle henvendelsene som vi har hatt, sier en svært fornøyd slakterileder. MNS har allerede i uke 48 flere dyrebiler på tur til Helgeland, og mer slakt skal hentes i uke 49 og 50.

Nødslakting og distrikts-tilskudd er viktig

Fra de fremmøtte produsentene, ble det blant annet satt fokus på viktigheten av at MNS får utbetale distriktsontil-

skudd for sone 4, som normalt bare kan utbetales av slakterier i Nord-Norge, samt at det etableres en god nødslakteordning. –Det er viktig for oss å presisere at vi ønsker at distriktsutskuddet for Nord-Norge videreføres, men at MNS, som det nærmeste selskapet som kan etablere konkurranse i området, også får mulighet til å utbetale dette. Saken ligger nå i departementet, uttaler Gausen. MNS arbeider nå i tillegg med å avklare en ordning for nødslakting i regionen.

MNS og Ståle Gausen på frietur i Sømna og Brønnøysund. (Foto: Hildegunn Nielsen Tjøsvoll)

Mer vaksinerings mot rånelukt i framtida

Av Animalia/producentrådgiver Per Arne Nesjan

Kjøttbransjen viderefører sin strategi med en gradvis overgang til vaksinerings mot rånelukt.

2014 er tredje året med et bransjeregulering for klassifisering og kvalitetssikring av slakt fra griser som er kastret med denne metoden.

Produsentene som har gått over til vaksinerings mot rånelukt har gode erfaringer. Heller ikke slakterier som har slaktet denne kategorien griser har hatt negative erfaringer. Dermed ligger det godt til rette for en vesentlig økning i bruken av metoden.

Landbruks- og matminister Sylvi Listhaug har i samarbeid med kjøttbransjen nedsatt en arbeidsgruppe med deltakere fra både departementet og næringen for å utarbeide en plan for å redusere omfanget av kirurgisk kastring. Gruppen skal levere sine forslag innen 1. februar 2015.

Vil evaluere regelverket

Bransjen vil evaluere og justere gjeldende regelverk på bakgrunn av erfaringene som er gjort, på samme måte som regelverket ble evaluert i 2013 på bakgrunn av erfaringene på det tidspunktet.

For kjøttbransjen er det viktig å sikre kjøttkvaliteten og unngå at svinekjøtt

med avvikende lukt og smak kommer ut på markedet. Derfor er det avgjørende at svineprodusenter som går over til denne kasteringsmetoden er motivert for det, og bevisst på hva som kreves for å lykkes.

Dagens praksis ved kirurgisk kastring med bedøvelse, smertelindring og at inngrepet alltid utføres av veterinær, sikrer en god dyrevelferd. Det er likevel ingen tvil om at en overgang til vaksinerings mot rånelukt vil være et ytterligere framskritt.

Hvordan lykkes med vaksinerings?

Siden kontrollrutinene under slaktning er mer omfattende for vaksinert gris enn for kirurgisk kastret gris, er betalingen for vaksinert gris 30 øre lavere enn for kirurgisk kastret gris. Vaksinekostnaden er i tillegg på ca 30 kroner per gris, mens smågrisprisen er 10 kroner lavere. Forskjellen i kostnad mellom de to kasteringsmetodene blir da ca. 45 kroner for en 83 kg slaktegris. Skal metoden være inntresant for produsent må det tas ut en merverdi i form av reduserte kostnader under produksjon.

De erfaringene vi har gjort hos de produsentene som allerede driver med kjemisk vaksinerings er:

- En befrielse å slippe kirurgisk kastring.
- 2-3 % økt kjøttprosent utgjør 60-90 øre * 83 kg gir en merpris på 50-75 kroner per slaktegris.
- 0,2 i redusert fôrforbruk utgjør ca 56 kroner per slaktegris.
- Totalt en merpris på 105-130 kroner per gris, som gir en netto på 60-85 kroner.

Forutsetningen for å klare å ta ut gevinsten er at du som produsent klarer å optimalisere miljø og føring for grisen, samt å ha et godt system for vaksinerings og dyreflyt i fjøset. Ta kontakt med Per-Arne Nesjan i Midt-Norge Slakteri AS hvis du trenger hjelp til å lykkes med omlegging til vaksinerings mot rånelukt.

Rådgiver gris – Per-Arne Nesjan

Storfint besøk på Ranheim, Landbruks- og Matminister med et stort følge.

Politikk blant salami og spekemat

Av journalist Jan-Are Hansen og Ståle Gausen

Landbruks- og matminister Sylvi Listhaug fikk en grundig innføring i hvordan spekepølser produseres, og hva Grilstad og Midt-Norge Slakteri AS mener rundt en del matpolitiske spørsmål da ministeren besøkte Grilstad nylig.

Konstituert fabrikkssjef Roald Olsen var ansvarlig for omvisning i fabrikk på Ranheim, og viste stolt frem både produksjonen, klimarom og pakkelinjene der boksene med Jubelsalami strømmet forbi, klare til å bli pakket og distribuert over det ganske land.

- Vi er stolte av bedriften vår og de produkter som vi produserer, det er derfor svært hyggelig å få besøk av ministeren og hennes følge, sier en smilende og fornøyd fabrikkssjef. – Det er viktig at politikere og byråkrater forstår og skjønner det vi jobber med, og er oppdatert på hva som er våre utfordringer, sier Roald Olsen.

Innspill til ministeren

Etter omvisningen i fabrikk var det informasjon og drøftinger mellom de 13 besøkende som var kommet, og deler av ledelsen i konsernet. I tillegg til ministeren var det representanter fra Landbruks- og Matdepartementet, landbruksdirektøren i Sør-Trøndelag, sammen med flere av sine ansatte, samt nasjonale og regionale politikere.

Ståle Gausen informerte om konser-

net Grilstad, og tok opp en del aktuelle saker med ministeren. Dette gjaldt blant annet behov for markedsregulering og importvern, sikker tilgang på norske råvarer, utfordringer rundt import av spekeskinke (eksosskinke), for å nevne noe.

Og Landbruks- og matministeren likte det hun så

- For oss er det avgjørende at produsenter som Grilstad har en god og forutsigbar tilgang på råvarer til produksjonen, sier Listhaug til GrilstadNytt. - Regjeringen ønsker selvsagt at det aller meste av kjøttproduksjonen i Norge skjer innenlands, og at vi har størst mulig selvforsyningsgrad av landbruksvarer. Det er noe vi jobber målrettet og kontinuerlig med for å sikre. Det er god næringspolitikk helt enkelt, legger hun til.

Volumtilgangen på storfekjøtt har vært sviktende i en årrekke, og underkuddet har forsterket seg kraftig de siste årene, noe som gjør at vi må importere mange tusen tonn årlig. Både som biffer rett til forbrukerne og som råvarer til kjøttforedlingsindustrien.

- Vi vet at både forbrukere og kjøttforedlingsindustri ønsker norske råvarer, sier landbruks- og matministeren inne i klimarommet til Grilstad.

Glade for besøket

Grilstad leverer kjøttvarer både til dag-

ligvaremarkedet og til storkjøkken i hele Norge. Konsernet har aktivitet i hele verdikjeden med slaktning, nedskjæring og foredling av kjøtt. Merkevarer under merkene Grilstad og Stranda utgjør den største delen av omsetningen. Gausen er ikke uventet godt fornøyd med å få besøk av ministeren.

- Vi ønsker å gi henne en kort innsikt i hvordan hverdagen vår er. I tillegg håper vi å legge frem hvilke utfordringer vi står ovenfor i vårt daglige virke, samt hvilke forventninger og forhåpninger vi har til den nye regjeringens matpolitikk, forklarer han.

- **Var ministeren er lydhør?** - Ja, det vil jeg si. Det er en minister som ønsker å lytte og lære, og det er bra. Så er det slik at vi ikke nødvendigvis er helt enige i alle saker, men desto viktigere er det at vi legger frem vårt syn, sier Gausen. – Vi håper ellers på ytterligere dialog med departementet på enkelt av våre saker, sier en fornøyd slakteridirektør.

Ståle Gausen og Landbruks- og Matminister Sylvi Listhaug i diskusjoner.

Ny hamburgerlinje, sparer kostnader og øker effektiviteten

Av fabrikkssjef Ariel Strømmen og Ståle Gausen

Alle storfe som MNS slakter, bli skåret og foredlet ved Grilstad sitt anlegg i Åsen (Levanger). I september startet Grilstad avd. Åsen opp ei flunkende ny hamburgerlinje. Det er gjort store endringer i anlegget, hvor vi har installert ny pakkemaskin, ny kvern og blander, ny frysespiral og utstyr som linjer, stabler og mater hamburgerne inn i pakkemaskinen.

Det nye utstyret gjør at vi kan større produksjonsserier, samt få en hurtigere utkjøring av farsen. I tillegg gir investeringene gitt oss betydelig større grad av automatisering, som letter arbeidet og forenkler hverdagen vår.

Den nye frysespiralen er kanskje det som gir den største besparelsen på linja. Den gamle frysetunellen gikk på CO₂-gass, og ga oss en innfrysingskostnad på kr 2 pr kg, hvor den nye går på strøm, og her forventer vi betydelige besparelser.

Større kapasitet og mer automatisert

Kapasitet på den nye linjen er på 2500 kg i timen, hvor den gamle hadde en maksfart på 1450 kg i timen.

Etter utløpet av frysespiralen har vi satt inn ei komplett linje fra det amerikanske firmaet Forpak, viss funksjon er å sørge for at burgerne kommer på linje og inn i en stabler, som stabler burgerne etter ønsket antall i høyden. Derfra transporteres de til en maskin som mater stablene med hamburger direkte inn i pakkemaskinen.

Mål om 50 % kapasitetsøkning

Pakkingen av hamburgerne er nå flyttet til kjelleren, som gir oss besparelser i tidsbruk og bedre plass. Så langt har vi økt kapasiteten med 25 %, men har som mål å øke med 50 % totalt når alt er ferdig innkjørt. I sesong da pågang etter hamburger er stor, kan vi trykke igjennom 75 tonn hamburgere på ei

normaluke med ett skift. Det gir oss en enorm fleksibilitet og mindre behov for lagerlegging.

Vi nevnte vel ikke at Grilstad har en markedsandel på frosne hamburgere i dagligvarehandelen i Norge på 63 %, det er ikke dårlig...

Her kommer hamburgerne fra frysespiralen, og stables før de går automatisk ned i pakkemaskinen.

Egil Minde er godt fornøyd med sin nye fjøsløsning.

Utvidelse av slaktegrisproduksjon hos Anne og Egil Minde på Frosta

Av produsentrådgiver gris Per-Arne Nesjan

Vi har vært på Frosta på besøk hos Anne og Egil Minde, hvor de driver med produksjon av grønnsaker, korn og slaktegris. Slaktegrisproduksjonen ble i vår utvidet fra halv konsesjon til full konsesjon.

For å klare å doble produksjonen har de bygd på ca. 400 m² med nytt grisehus, i tillegg til at de har hevet himlingen i det gamle grisehuset.

Nybygget er satt opp med gjødselkjeller, betongelementvegger og takstoler i tre. Det var Steinar Myhre som sto for betongarbeidet, mens Hårr Betong leverte veggelementene. Innredning, tørrføringsanlegg og ventilasjon ble levert av AK. Minde poengterer at byggeprosessen har gått veldig bra. Alt ble ferdig til rett tid, og til avtalt pris.

2 puljer i fjøset

Smågrisen kommer hver 8. uke. Det betyr at de har to puljer med gris i fjøset til enhver tid. Det som er litt spesielt hos Minde er at gammelfjøset brukes som mottaksavdeling i ca. 7 uker, hvorpå grisen flyttes inn i nyfjøset frem til de sendes til slakt.

Minde har hatt produksjon i nyfjøset i over et halvt år, og gjort seg en

del erfaringer med det nye systemet. Det har vært noen utfordringer med ventilasjonen når det blir for varmt i fjøset, dette har blitt justert til det bedre, men er enda ikke helt bra. For å få nok gris fra en og samme produsent har Anne og Egil vært nødt til å bytte leverandør av smågris. Dette har bydd på noen utfordringer med å få samkjørt puljene og antallet i puljene, samt å få jevn størrelse på grisen. Dette blir bedre for hver leveranse av gris, etter hvert som smågrisleverandøren optimaliserer produksjonen sin. Smågrisleverandøren har også utvidet produksjonen sin i

vår, og brukt litt tid på å få satt produksjonen i system.

Fokus på økonomikontroll

For å holde kontroll på økonomien i produksjonen fører Minde Ingris. Produsenten har da kontroll på økonomien for hver pulje, og kan sette inn tiltak tidlig hvis det skjer endringer.

Det neste Anne og Egil skal montere er vekt for å kunne følge med tilveksten i besetningen fra uke til uke. Dette er utrolig viktig for å optimalisere føringen av grisen, samt å fange opp hvis det er noe feil med f.eks en kraftfôrleveranse.

Det du ikke viste om skigutta, eller sladder som noen kaller det

Av sprintlandslaget i langrenn

Sondre Turvoll Fossli

Ferskingen som kom som en vind inn på laget i år, og startet sesongen med å bli nummer 2 på sprinten på Beito. Vel 80 kilo muskler som kan være veldig hurtige og raske - av og til - ..... Liker seg i Hokksund, og kunne aldri tenkt seg noen annen bopel enda, enn hjemme med mor og far.

Ola V Hattestad

Ørje-gutten har funnet sitt paradisi oppe i Mesnali ved Sjusjøen, sammen med den slovenske sprinteren Katja. Ola gjør aldri en ting uten å ha tenkt seg godt om. Systematikeren på laget, som synes trening er digg.

Anders Gløersen

Den stille og snille gutten som holder til på Kjelsås i ny leilighet sammen med ski-sambo Mari. Vanskelig å få den gutten ut av fatning. Har man behov for en liten læring om lyn og torden, ta kontakt med

Anders snarest. Han holder foredrag om emnet.

Eirik Brandsdal

Den blide, single gutten fra Kjelsås, med det bredeste smilet, kan skryte av den råeste utsikten over Oslo. At noen fikk bygge en slik stor blokk inntil marka er det mange som lurar på. Eirik har god plass. Like å ha ett tema å diskutere, liten fintenker.

Tomas Northug

Mosvika sin nest største sønn, som for lengst har flyttet til bartebyen. Trives der (bare mor kommer jevnlig og rydder og vasker). Dårlig tid, liten tid spiller ingen rolle, Tomas like rolig og smilende. Så lenge ingen har vært og rotet i garasjen min, eller gordonsetter Luna har spist noe, finner jeg alt jeg skal ha til neste samling. Garasjen er verdens beste garderobe...

Finn Hågen Krogh

Den lille karen fra Alta har flyttet sørover og bosatt seg på Lillehammer. Har alltid ett motto: «D æ ikke får gjort i dag, gjør æ kanskje i morra». Trening er en lek noen dager, andre dager er snøscooter mye bedre.

Arild er trener for oss i år også. Mellom slagene og alle indianertriksene, holder han til, i følge seg selv, i Norges fineste by....?! I år har han fått med meg en storbonde fra Oppdal, Snorre Haugland som assistent, som for øvrig tidligere har vært ansatt i Grilstad-konsernet. Snorre er «handy man» som kan brukes til mangt. Når det hvite gullet kommer (snøen), skal Snorre over til smøregjengen, for å sørge for at vi får gode ski til vinteren.

Snart er vi i gang igjen med en ny sesong, vi gleder oss!!!

Hilsen Sprintgutta